

ภาษาที่ใช้โดยกลุ่มลัทธิที่เป็นภัย

Richard Watson Todd

ในขณะที่ศาสนาส่วนใหญ่ถูกพิจารณาว่าให้ประโยชน์แก่สังคม อย่างไรก็ตามมีบางศาสนาที่เป็นภัยอย่างเห็นได้ชัด ตัวอย่างที่เด่นชัดมากที่สุดคือลัทธิที่มีการฆ่าตัวตายหมู่ เช่น Peoples Temple และ Heaven's Gate ลัทธิ Peoples Temple ที่ก่อตั้งโดย Jim Jones ได้สร้างเรื่องน่าอัศจรรย์เมื่อพวกเขาได้สังหารสมาชิกรัฐสภาอเมริกันและผู้ติดตาม จากนั้นก็ฆ่าตัวตายหมู่โดยมีผู้เสียชีวิตกว่า 900 คนในป่าของประเทศกายอานา ในลักษณะเดียวกัน ลัทธิสหัสวรรษยูเอฟโอ (the UFO millenarian cult) ที่ชื่อว่า Heaven's Gate นำโดย Marshall Applewhite ถูกกล่าวขานอย่างมากเมื่อสมาชิก 39 คนได้ฆ่าตัวตายเพราะเชื่อว่าวิญญาณของพวกเขาจะได้ไปอยู่บนดาวหาง

ในขณะที่มีลัทธิทางศาสนามากมาย มีเพียงไม่กี่ลัทธิที่กลายเป็นลัทธิที่อันตราย แต่จะมีวิธีการใดบ้างที่จะช่วยระบุได้ว่าลัทธิใดมีแนวโน้มที่จะเป็นภัย ดังนั้น ในบทความนี้เราจึงได้เปรียบเทียบหลักคำสอนของ Jim Jones และ Marshall Applewhite กับสองนักเทศน์ของศาสนาคริสต์ที่มีชื่อเสียง (Billy Graham และ Rick Warren) โดยใช้การวิเคราะห์ความสำคัญ (keyness analysis) สามประเภท (คำสำคัญ (keywords) กลุ่มความหมายสำคัญ (key semantic tags) และหน้าที่ของคำสำคัญ (key parts of speech)) ความคล้ายกันระหว่างหลักคำสอนของ Peoples Temple และ Heaven's Gate อาจเป็นตัวบ่งชี้ของลัทธิที่เป็นภัยซึ่งสามารถใช้ในการวิเคราะห์คำสอนของผู้นำของลัทธิอื่น ๆ เพื่อช่วยในการพิจารณาว่าพวกเขาอาจกลายเป็นภัยหรือไม่

โดยทั่วไปการวิเคราะห์ความสำคัญจะให้ผลวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับ aboutness (หรือเนื้อหา) และรูปแบบ คำสำคัญจะให้ข้อมูลทั้งสองด้าน กลุ่มความหมายสำคัญมักให้ข้อมูลเนื้อหา และหน้าที่ของคำสำคัญมักจะบ่งบอกรูปแบบ

ในส่วนของเนื้อหา ทั้ง Peoples Temple และ Heaven's Gate มีความแตกต่างอย่างชัดเจนเมื่อเทียบกับศาสนาคริสต์ แต่ก็พบความแตกต่างระหว่างสองลัทธิด้วยเช่นกัน ในขณะที่นักเทศน์ศาสนาคริสต์เน้น *พระเจ้า (God) พระเยซู (Jesus) และ รัก (love)* ซึ่งเป็นแนวคิดดั้งเดิมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา แต่หลักคำสอนของลัทธิทั้งสองนี้แทบจะไม่ได้อ้างอิงถึงแนวคิดที่เราคุ้นเคยดังกล่าวเลย แต่กลับพบว่าหลักคำสอนของ Jim Jones เป็นเรื่องการเมืองที่พาดพิงถึงประเด็นสังคมนิยมและการวิพากษ์วิจารณ์เหตุการณ์ในโลกปัจจุบัน ส่วนคำสอนของ Marshall Applewhite มีความผสมผสานศาสตร์ทางวิทยาศาสตร์ (เช่น *ดาวเคราะห์ (planet), ยานอวกาศ (spacecraft)*) กับจิตวิทยาที่แพร่หลาย (เช่น *จิตใจ (mind), พฤติกรรม (behavior)*) จากความแตกต่างดังกล่าว เนื้อหาของคำสอนจากการวิเคราะห์ไม่ได้ให้ประโยชน์ในแง่การบ่งชี้ลัทธิที่อาจเป็นภัยเท่าใดนัก

ในทางกลับกันในส่วนของรูปแบบ Peoples Temple และ Heaven's Gate จะมีคุณลักษณะร่วมกันซึ่งแตกต่างจากศาสนาคริสต์ โดยทั้งสองลัทธิมีการใช้คำเกี่ยวกับการแบ่งแยกโดยมีการใช้คำว่า *us* กับ *them* เพื่อแบ่งแยกลัทธิออกจากสังคมภายนอก ทั้งสองมีการใช้คำที่ช่วยเน้นหรือให้น้ำหนัก (*intensifiers*) อย่างมาก เช่น *very, certainly* เพื่อให้ภาษาของพวกเขามีน้ำหนักยิ่งขึ้น ทั้งสองลัทธิใช้คำปฏิเสธ เช่น คำว่า *not, never* อยู่บ่อย ๆ และทั้งสองใช้การขยายความ (*elaborative discourse*) เพิ่ม *that-* และ *if-clauses* ในประโยคของพวกเขา ตัวอย่างเช่น ในคำสอนครั้งหนึ่งของ Marshall Applewhite เราพบ “in other words there can be what humans would call space aliens that (*elaborating*) certainly (*intensifying*) aren't (*negating*) in our (*othering*) father's house” คุณลักษณะด้านรูปแบบเหล่านี้อาจจะเป็นระบบสัญญาณเตือนที่สามารถระบุลัทธิที่อาจมีแนวโน้มเป็นภัยอันตรายได้

บทความนี้ อ้างอิงจาก Palayan, R., Watson Todd, R. and Vungthong S. (2020) The language of destructive cults: Keyness analyses of sermons. *Communication & Language at Work* 7(1), 42-58.